

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งสำเนาคำฟ้อง สำเนาคำให้การจำเลย สำเนาคำร้องของจำเลย และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขาดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

๒. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการและบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด (จำกัดที่ ๑) เป็นลูกค้ำของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด

เพื่อเป็นการประกันหนี้ นายมานพ ทักษิณะมณี (จำกัดที่ ๒) นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี (จำกัดที่ ๓) และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง (จำกัดที่ ๔) ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทั้งนี้ จำกัดที่ ๑ ถึงจำกัดที่ ๔ ตกอยู่กับบริษัท ฯ ว่า หากบริษัท ฯ ขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ จำกัดที่ ๑ ถึงจำกัดที่ ๔ ยอมใช้เงินส่วนที่ขาดจนครบ นอกจากนั้น จำกัดที่ ๒ ถึงจำกัดที่ ๔ ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับจำกัดที่ ๑ ต่อบริษัท ฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำกัดที่ ๑

๓. ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระวังการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัท ฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัท ฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลังจากนั้นวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท ฯ มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัท ฯ ที่มีต่อจำกัดที่ ๑ โดยถือว่า จำกัดที่ ๑ รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำกัดที่ ๑ หลายครั้งแต่จำกัดที่ ๑ ไม่เพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยังจำกัดที่ ๑ เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้วจำกัดที่ ๑ ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๔. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้น จำเลยยังได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ ซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และคดีอื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ จึงขอให้ศาลตั้งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

โดยมีเหตุผลท้ายคำร้องสรุปได้ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ดี้อยู่คุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ คำประกันหนี้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือไม่ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ร่วมกันในแต่ละ สถาบันการเงินเกินห้าล้านบาทหรือไม่ แต่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงินของเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ดี้อยู่คุณภาพของสถาบันการเงินเอกชน ก็คุ้มครอง เฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาทเท่านั้น หนี้ที่ไม่มี หลักประกัน หนี้ที่เป็นของบุคคลธรรมดา และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีต่ำกว่าห้าล้านบาท ไม่คุ้มครอง ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม กรณีเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐหรือเป็นลูกหนี้ของ สถาบันการเงินเอกชน กรณีเป็นลูกหนี้นิติบุคคลหรือเป็นบุคคลธรรมดา กรณีมีหรือไม่มีทรัพย์สิน ประกันหนี้ กรณีมีหนี้ถึงหรือไม่ถึงจำนวนห้าล้านบาท พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

คำร้องที่สอง โต้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลัง ก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ว่า วิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป จึงไม่ต้องสืบพยานและ ไม่สามารถต่อรองให้เห็นเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีผลผูกพันศาลยุติธรรม คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และ

หน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหน้าที่ ๖ ธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ
สุดท้ายที่จะเพิ่มทุนได้ ต้องขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นเดิม
(ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวก็ตกเป็นของต่างชาติ และธนาคาร
ที่สุดท้ายที่จะเพิ่มทุนได้ก็ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร บริษัทเงินทุนที่สุดท้าย
จะเพิ่มทุน ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไปจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สิน
มีราคาตกต่ำลงกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไป
จากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อ
ต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ กลายเป็นบุคคลสุดท้ายที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิ
ไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘
มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่า
วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดท้ายจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม
(จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่า
หลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิด
สิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔
มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรี ในคราวออกนั่งพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ พิจารณ์เห็นว่า
เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยบทบัญญัติ
มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในสองประเด็น คือ

๑. พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ไว้พิจารณาวินิจฉัยทั้งสองประเด็นในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ตามคำร้องมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

สำหรับประเด็นที่สองนั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นเหตุสุดวิสัยที่ทำให้จำเลยผัดผ่อนในการชำระหนี้ หรือไม่ ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย ส่วนบทบัญญัติในกฎหมายทั้งสองฉบับที่จำเลยผู้ร้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญทั้งสองมาตราแต่อย่างใด เพราะมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลจะต้องใช้สิทธิทางศาล

บุคคลชอบที่จะเสนอกฎของตนต่อศาลแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ และมาตรา ๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้...” และมาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อย่างไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัด เพราะเขาเตือนแล้ว” ซึ่งปรากฏว่ากรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่โจทก์ในคดีนี้ได้ใช้สิทธิทางศาลตามวิธีการและขั้นตอนที่มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ โดยจำเลยมิได้เสียเปรียบหรือเสียสิทธิในการต่อสู้คดีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาสาระของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ แล้ว จะเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ แต่อย่างใด เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบททั่วไปที่บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ซึ่งพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมจะกระทำมิได้

บทบัญญัติทั้ง ๓ มาตรา ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปที่นำคดีขึ้นสู่ศาลและมีนิติสัมพันธ์ต่อกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะนี้มีได้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือแก่บุคคลใดโดยเฉพาะ ทั้งมิได้เป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลหรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ